

Les solucions tècniques a vegades no són les políticament correctes, però en una situació com l'actual en què existeix una xarxa bibliotecària de **450 centres de lectura**, un número realment impressionant, caldria racionalitzar d'alguna manera aquests serveis imprescindibles per a la societat, sols que aquesta racionalització podria resultar traumàtica per a les dues administracions implicades.

No es pot continuar donant una imatge, en la majoria dels casos bastant general, d'unes biblioteques que no respecten les mínimes condicions d'un servei públic: infraestructures inadequades i falta de pressupostos, on els professionals han de realitzar tot tipus de funcions, que evidentment no són les pròpies del que hauria de ser el seu lloc de treball, en què ha de primar l'organització de la informació i la seua difusió.

Els problemes d'aquesta xarxa bibliotecària tan jove però extensa, són el resultat d'una planificació apressada que ha perdut el tren d'un moment històric que realment era favorable per haver creat una estructura amb un procés més lent però més sòlid en la seua permanència. No es poden crear infraestructures bibliotecàries solament per a contentar peticions de l'alcalde de torn, que reclama el que evidentment està en el seu dret de demanar, però al mateix temps té l'obligació d'esforçar-se econòmicament en mantindre'l, i valorar si eixa despesa es factible per a la seua corporació.

Potser serveis tan dignes com els de les biblioteques ambulants desaparegueren excessivament prompte d'aquest país, i amb aquest servei es tenia assegurat un bon fons bibliogràfic i unes actualitzacions permanents, així com un personal que no suposava cap cost econòmic per a l'administració local. És cert que l'administració superior, en aquest cas la Generalitat, hauria d'haver exigit més, i sobretot que les seues contrapartides a les corporacions locals estigueren millor definides. No es pot exigir molt si es dona poc.

I finalitzant la meua reflexió voldria manifestar el meu reconeixement als grans professionals que treballen a les biblioteques públiques municipals, que a pesar de les circumstàncies adverses han anat perfeccionant-se i oferint un servei públic que encoratja a creure en aquesta professió, que com deia al principi, és una professió de futur.

L'ESTAT DE LA QUESTIÓ DE LES BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES A LA COMUNITAT VALENCIANA: ESFORÇOS DE LES ADMINISTRACIONS (1978-1993)

ROMA SEGUI

Conselleria d'Administració Pública

de guarda dels xiquets des de l'eixida de l'escola fins l'hora de sopar. El perfil del bibliotecari es dilueix i pren matissos que no esdevenen de la professió.

Tot i així, definirem la Biblioteca Pública com aquella que ha de fomentar la lectura i el sentit crític, i proporcionar la possibilitat d'ampliar horitzonts informatius, en una població que va des de el xiquet que utilitza llibres sense paraules al jubilat.

1.2. Les Normatives sobre Biblioteques Públiques

L'objecte d'un informe sobre l'estat de la qüestió de les Biblioteques Públiques arreu la Comunitat Valenciana pren força en considerar que encara no s'ha realitzat una revisió pública sobre el tema. L'anàlisi d'un sistema bibliotecari ha de servir per a saber que hi ha, i quines són les mancances. No s'ha d'oblidar, però, que es necessita un marc de discussió, una normativa que limite l'àmbit de treball.

Pel que fa a la Biblioteconomia, com a conjunt de tècniques que serveixen per a la gestió bibliotecària, podem distingir entre:

1- Normes quantitatives. Fem memòria de les *Normes per a Biblioteques Públiques* (La Haia: IFLA, 1973), on es consideren paràmetres com ara el nombre de volums per habitant o la quantitat necessària de metres quadrats per a una biblioteca. Totes aquestes dades es poden quantificar, treure'n una mitja i recórrer-la a elevar com una norma que serveca d'orientació per a tots els sistemes bibliotecaris.

2- D'altra, es poden confeir pautes que avaluen la qualitat dels serveis que s'ofereixen. A tall d'exemple, les *Pautes per a Biblioteques Públiques* (La Haia: IFLA, 1986) desenvolupen tot un conjunt de recomanacions de funcionament dels serveis. Ací no es parla de dades que es tradueixen en un nombre determinat; ací interessa de comprendre la gestió com eix ineludible d'un sistema.

Les dues vessants es presenten complementàries, tot i que les normes quantitatives provoquen sensació de fredor. Cal posar de relleu que, si s'emfatitza un dels dos paràmetres, es pot caure en una manca d'objectivitat, en un plantejament desequilibrat d'anàlisi. Un sistema es compon de recursos materials que s'han de gestionar. Per tal d'avaluar-ne un, s'ha d'esbrinar quins recursos s'han propiciat i com s'han gestionat. Un fons sense accés és el mateix que una obra mestra de literatura al calaix d'un escriptor. Si no es llegeix, no existeix.

Una altra distinció esdevé de diferenciar entre textos normatius amb, o sense, caràcter vinculant.

1- L'Associació de Bibliotecaris de Catalunya publicà, a l'any 1984, el primer volum de les *Normes per a Biblioteques Públiques a*

1. INTRODUCCIÓ

1.2. Caracterització de les Biblioteques Públiques Municipals

En línies generals, la Biblioteca Pública Municipal es defineix amb arguments negadors. No és una Biblioteca Universitària, perquè els seus usuaris no són estudiants o personal docent adscrit a la Institució. No és un Centre de Documentació o Biblioteca Especialitzada, perquè el seu àmbit de treball abasta totes les branques del coneixement humà. No és una Biblioteca Escolar, perquè la seua finalitat no és la d'utilitzar-se com suport als continguts docents impartits al centre. La Biblioteca Pública Municipal es presenta amb uns fons generals i amb la capacitat de cobrir les necessitats d'uns usuaris, la edat dels quals va des de la del xiquet que no sap llegir a la del jubilat que llegeix novel·les negres.

Tanmateix, la Biblioteca Pública Municipal assumeix el paper d'altres tipus de biblioteca, com ara l'Escolar, en els casos on no s'ha creat una infraestructura, o on no s'ha gestionat de manera adient. A l'any 1984, l'Associació de Bibliotecaris de Catalunya manifestava: "És, doncs, ben palès, que les funcions específiques de la biblioteca pública respecte als infants i als estudiants (formar l'hàbit de lectura i fomentar el seu sentit crític, d'una banda, i ampliar horitzonts informatius, de l'altra) no són diferents de les que la biblioteca pública ha de complir respecte a la resta de lectors. En efecte, les escoles i les altres entitats docents, a tots els nivells, tenen l'obligació de crear la pròpia estructura diferenciada, que la biblioteca pública mai no ha de suplir." (a *Normes per a Biblioteques Públiques*. Barcelona: Associació de Bibliotecaris de Catalunya, 1984. v. 1, p. 14).

Aquesta constatació resumeix un dels entrebancs de les Biblioteques Públiques: encara, i dissortadament, roman la imatge del bibliotecari d'una popular com la persona que fa les tasques suplementàries del professorat; encara es concep que el seu treball és el de fer

Catalunya. Aquesta associació professional, davant la seua realitat peculiar, elaborà un text on s'articula tot un conjunt de pautes que abracen àmbits com ara els serveis, els edificis o el personal. Tot i la seua exhaustivitat, el text no té cap caràcter prescriptiu, i no vincula a les administracions.

2- Al contrari, la Llei 10/1986, de 30 de desembre, d'Organització Bibliotecària de la Comunitat Valenciana és un text legal i prescriptiu. No es tracta d'un document elaborat per una associació professional, el qual pot servir com a base per a la redacció d'una disposició; la Llei 10/1986 vincula a les diferents administracions dins del territori de la Comunitat Valenciana.

Si es pretén aconseguir un primer acostament a l'estat de la qüestió de les Biblioteques Públiques, caldrà acollir-se a allò que, del text de la disposició, se'n desprén. Una anàlisi mínima proporcionarà els trets que limiten un espai de discussió.

L'altre paràmetre que cal evidenciar és quin període es prendrà en consideració. Per tal de ser coherents, cal elegir una seqüència que va des de la pre-autonomia (1978) a l'any 1993. És a dir, s'han d'analitzar els esforços desenvolupats per les administracions des dels primers moments de l'autonomia fins la fi de l'exercisi d'un any.

2. LA LLEI D'ORGANITZACIÓ BIBLIOTECÀRIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA

2.1. Estructura general

L'esmentada norma enuncia les competècies essencials de la Generalitat al preàmbul:

1- "Caldrà fomentar la lectura mitjançant la creació de la infraestructura bibliotecària adequada per a la consecució dels objectius".

2- "Protegir el patrimoni bibliogràfic i posar-lo al servei dels ciutadans".

3- "Proveir de formació i actualització professionals del personal adscrit als serveis bibliotecaris".

4- "Millorar aquests serveis permanentment mitjançant la promoció de xarxes urbanes i comarcals d'establiments de lectura".

5- "Exercitar les funcions de direcció superior i coordinació que garanteixen l'eficàcia del conjunt del sistema bibliotecari".

Aquestes cinc premises posen de relleu 1) la lectura pública, pel que fa a l'evidència de crear noves biblioteques o noves xarxes on calga, 2) la necessitat d'aconseguir un públic ben atès, 3) la professionalització del personal que treballa als centres i 4) la importància de gestionar-hi els recursos amb eficàcia.

La Llei considera incloses dins del sistema bibliotecari valencià:

1- "Les biblioteques públiques de titularitat estatal la gestió de les quals estiga ecomanada o s'encomane a la Generalitat Valenciana". Les Biblioteques Públiques de l'Estat gestionades per la Generalitat són les d'Alacant, Castelló, Oriola i València.

2- "Aquelles altres biblioteques de titularitat pública o privada i Agències de Lectura creades per conveni amb la Generalitat amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, així com les que en el futur es creen mitjançant els convenis oportuns i amb les peculiaritats que si s'escau poguessen procedir". El marc legislatiu per a establir els convenis esmentats havia estat elaborat uns anys enrere a l'Ordre de 29 de juny de 1984, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es dicten les normes per a la creació de biblioteques i agències de lectura públiques municipals a la Comunitat Valenciana (*DOGV* 177, 12-07-84).

3- "Les biblioteques que cree la Generalitat Valenciana".

El sistema bibliotecari, però, es constitueix pel Consell de Biblioteques i els Centres Bibliotecaris. Els darrers els formen la Biblioteca Valenciana, les biblioteques públiques municipals, les biblioteques escolars i les biblioteques especialitzades.

La disposició, en relació a l'estructura del sistema, proposa un sistema intermedi entre una organització radial i reticular. Per un costat, eleva la Biblioteca Valenciana com primer Centre del sistema, com Biblioteca Nacional, com la Biblioteca capçalera. És el Centre i la resta de biblioteques depenen d'ella. En aquest sentit, el sistema es presenta radial. Tanmateix, la Llei pretén potenciar xarxes comarcals i urbanes, cosa que significa un intent d'aconseguir una concepció reticular del sistema. El problema de conjugar les dues maneres d'entendre una xarxa bibliotecària es troba amb un entrebanc: la comarcalització esmentada no ha tingut cap aplicació per l'existència d'un buit legislatiu al voltant de la matèria a la Comunitat Valenciana.

2.2. Biblioteques Públiques Municipals

A l'article 9è de la Llei, s'hi estableix el que fa referència a les Biblioteques Públiques Municipals. El nombre de la població atesa es marca per les xifres de 5.000 i 25.000 habitants. Al primer nivell, municipis de menys de 5.000, l'administració vetllarà perquè estiguen coberts els serveis bibliotecaris. Al segon nivell, municipis de més de 5.000 i menys de 25.000, la Generalitat intentarà de signar convenis amb els municipis per tal que creen i mantinguen biblioteques. Al tercer nivell, la Generalitat fomentarà la creació de xarxes urbanes. Hi ha

un quart nivell: el referent a les xarxes comarcals, però no s'ha de tindre en consideració pel buit legal existent.

L'important d'assenyalar és que la creació d'una biblioteca depén de la signatura d'un conveni entre l'Administració Autonòmica i la corresponent Administració Local. La voluntat de fer confluïr els esforços de totes dues facilitarà, o no, la seua creació.

3. CREACIÓ DE BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES

L'ordre de 29 de juny de 1994 de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència estableix els criteris per a la creació de Biblioteques Públiques i Agències de Lectura.

Els ajuntaments que en demanen la creació d'una hauran de presentar una documentació prèvia a la signatura del conveni amb la Generalitat. Les condicions es refereixen, en general, a la possessió, per part de l'ajuntament, d'un local idoni: sala de lectura amb una superfície mínima de 100 metres quadrats -en el cas de ser Agència 70 metres quadrats-; que es trobe preferiblement a la planta baixa; que els serveis higiènics siguin al costat del local.

Un cop satisfetes les condicions prèvies, es podrà signar el conveni amb la Generalitat. Aquest obliga a cadascuna de les parts de manera diferent:

1- La Generalitat aporta el lot fundacional i es compromet a un increment anual proporcional a la quantitat de diners que empre l'ajuntament per a la compra de material; d'altra, pot aportar fins un 50 % de l'import del mobiliari.

2- L'ajuntament ha d'encarregar-se del manteniment del local, d'incloure en els pressupostos anuals una partida específica per a la compra de material i de crear una plantilla de funcionaris que gestionen la biblioteca.

La qüestió del personal ací sí que es menciona. Mentre que a la Llei d'Organització Bibliotecària no s'indica res en relació als professionals que es dedicaran a treballar a les biblioteques, a l'Ordre s'afirmarà que, en poblacions majors de 10.000 habitants, l'ajuntament haurà de proveir places de Tècnics d'Administració Especial -és a dir, de grup A o B-; en el cas de tindre una població inferior, la plaça podrà ser d'inferior categoria, amb la qual cosa permet d'incloure com bibliotecari a personal que pertany a l'administració general.

Si abans s'havia comentat que no es podia destriar fàcilment entre elements que es comptabilitzen (nombre de llibres o de metres quadrats per a sala de lectura) i elements qualitius (població ben atesa pels serveis de la biblioteca), ara caldria remarcar que no es pot demanar una gestió adequada sense personal reconegut. Si el bibliotecari no es reconeix com

pertanyent a l'administració especial, no es pot demanar que es desenvolupe la gestió de manera professional.

4. BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES CREADES A LA XARXA DE LA GENERALITAT (1987-1993)

Als quadres que s'adjunten, hi figuren els municipis de les tres províncies, primer expressats de manera global i, després, separats per les limitacions de població (menys de 5.000 habitants, més de 5.000 i menys de 25.000 i més de 25.000). Als quadres, es limita a recopilar les biblioteques creades al llarg del període indicat. No es distingeix entre Biblioteca Pública i Agència de Lectura.

Les dades utilitzades s'han extret de les següents fonts:

1- Les dades de població, els municipis existents i llur denominació oficial han estat obtingudes del document *Denominació oficial dels Municipis de la Comunitat Valenciana: 1991*. València: Conselleria d'Administració Pública, 1991.

2- Les disposicions de creació de Biblioteques o Agències s'han obtingut de la base de dades *GV-LEXDATA*.

5. CONCLUSIONS

Les xifres palesen, en si mateix, quins han estat els anys de major activitat, per part de les administracions, a l'hora de la creació de biblioteques. Tanmateix, caldria pensar i repensar les disposicions pel que fa a certes mancances:

1- A la Llei, el concepte de xarxa no resta clar en relació a l'àmbit urbà. No s'articula quina és l'estructura, ni es parla d'introduir accions coordinades dins d'elles.

2- El tema dels professionals s'oculta en disposicions de menor rang i no té cabuda a la Llei.

3- No es manifesta la necessitat d'un control de la gestió bibliotecària.

La Llei, al seu moment, tingué encerts com ara la incorporació novedosa de la col·lecció local com secció ineludible. Certs desenvolupaments, però, no han estat possibles per buits legals com ara la comarcalització. A hores d'ara, pensem les tècniques bibliotecàries com la gestió d'uns fons determinats, amb la cooperació de tota la xarxa: s'han de tindre en compte tant els elements humans com els fons, no oblidar que els responsables han de ser tècnics especialistes i que la gestió sempre es pot avaluar.

Figura 1. Creació de biblioteques Província d'Alacant

Municipi	Població	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Adsubia	549													0
Agost	3893					1								1
Agres	701							1						1
Aiguës	373					1								1
Albatera	9112													0
Alcalalí	645											1	1	1
Alcoacer de Planes	112											1	1	1
Alcoleja	329													0
Alcoi	65082													0
Alfara	387													0
Alfàs del Pi	8129		1											1
Algortó	1122													0
Alguero	1527													0
Alacant	267485			2										0
Almoradí	12466													2
Almudaina	139													0
Alqueria d'Asnar	396													1
Altea	12844													0
Aspe	16008													0
Balones	169													0
Banyeres de Marià	7085													0
Benasau	222													0
Benejama	1850													1
Benejúzar	4607													0
Bentí	967													0
Beniarbeig	1193													0
Beniaró	249													0
Beniarén	1554													0
Benichembla	365													1
Benidoleig	789													1
Benidorm	41556													0
Benitallim	190													0
Benitart	128													0
Benijófar	1465													0
Beniloba	948													1
Benitup	77													0
Benimantell	431													0
Benimarfull	418													1
Benimassot	111													0
Benimeli	337													0
Benissa	7841			1										1
Benitachell	1622													1
Biar	3412													0
Bigastro	4448													0
Bolula	271													0
Busot	817													1
Calp	11896			1										1
Callosa d'En Sarrià	7947													0
Callosa de Segura	15486													0
Camp de Mirra	396													0
Cañada	1508													0
Castalla	7192													0
Castell de Castells	562													0
Catal	4525													0
Cocentaina	10540													0
Confrides	310													0
Cox	5502													0
Crevillente	22456													0
Cuatrecerdas	218													0
Daya Nueva	1235													0
Daya Vieja	241													0
Dénia	25803													2
Dolores	5884													1
El Campello	10871													0
Els Poblets	1200													1
Elda	57515													1
El Verger	3692													0
Eix	184912			1										2
Facheca	141													0
Famorca	74													0
Finestrat	1215													0

Municipi	Població	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Formentor del Seg	1971													0
Gata de Gorgos	5096				1									1
Gaionès	330												1	1
Gorgo	300												1	1
Granja de Rocam.	1922													1
Guadalest	170													0
Guardamar del Sa.	6613													0
Hondón de las Nie.	1517													0
Hondón de las Fia.	554													0
Ibi	21007													0
Jacatilla	1428													1
la Nucia	5931													0
la Romana	1971													0
la Torre de les Mo.	752													0
la Vall d'Alcalá	161													0
la Vall de Ebo	368													1
la Vall de Gallinera	763													0
la Vall de Laguarda	992												2	2
la Vila Joiosa	23517													3
l'Ullber	471													0
l'Orxa	882													0
Los Montesinos	2208													0
Millena	132													1
Montforte del Cid	4943													0
Monóver	12122													0
Murcia	348													0
Muro de Alcoy	6476													1
Novelda	22288													1
Ondara	4793													1
Onil	6708													0
Orba	1531													0
Orcheta	490													0
Ortigueira	46471													0
Parcent	668													0
Pedreguer	5687													0
Pego	9390													1
Penaguila	381													0
Petrer	23591													0
Pilar de la Horadada	7505													0
Pinoso	5674													1
Planes	815													1
Polop	2072													1
Rafal	2652													1
Rafal de Almonia	365													0
Redován	4965													0
Relleu	822													0
Rojales	5379													0
Sagra	379													1
Salinas	1096													0
Sanet y Negral	546													0
San Fulgencio	1652													1
San Juan de Ali.	13581													0
San Miguel de Sal	2511													0
Sant Vicent del R.	28151													0
Santa Pola	14725													0
Sax	8309													0
Sella	596													0
Senija	438													0
Tárbena	699													0
Tenolada	5559													0
Tibi	1051													0
Tollós	50													0
Tormos	258													0
Torreveja	23192													1
Villena	31037			1										2
Xàbia	15036													2
Xaló	1823													0
Xixona	7690													1
TOTAL	1288672	0	3	6	0	14	7	0	0	0	1	0	17	2 50

Figura 2. Creació de biblioteques Província de Castelló

Municipi	Població	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Adzaneta	1645													
Aín	129													
Albocàcer	1526													
Alcalá de Chivert	4781			1										
Alcora	8394													
Alcudia de Veo	197													
Alfandeguiella	921													
Algimia de Almonacid	366													
Almassora	15950													
Almedijar	308													
Almenara	5090													
Alquerías del Niño	3656													
Alzira	3111													
Arañuel	125													
Ares del Maestre	370													
Argelita	109													
Ariana	2017													
Ayódar	234													
Azuébar	401													
Barracas	188													
Bejis	474													
Benafar	125													
Benatigos	279													
Benasal	1497													
Benicarló	18200			1										
Benicàssim	6565			1										
Benlloch	1003													
Betxi	5227			1										
Borriol	2579													
Burriana	26067													
Cabanes	2614													
Càlig	1801													
Cameri la Roig	1099													
Castell de Cabres	29													
Castellfort	296													
Castellnovo	1125													
Castelló de la Plana	135863													
Castillo de Villamalefa	151													
Cañi	971													
Caudiel	691													
Cervera del Maestre	831													
Cinctorres	635													
Cirat	364													
Cortes de Arenoso	425													
Costur	486													
Coves de Vinromà	2012													
Culla	1010													
Chert	1090													
Chilches	2175													
Chóvar	421													
El Toro	318													
Estida	848													
Espadilla	54													
Fanzara	287													
Figueras	600													
Forcall	645													
Fuente la Reina	39													
Fuentes de Ayódar	86													
Gabriel	253													
Gátova	549													
Geldo	745													
Herbés	142													
Higuera	42													
Jérica	1715													
La Jana	1699													
La Llosa	959													
La Mata de Morella	204													
La Vall d'Uixó	28407													
Les Useres	1214													
Lucena del Cid	274													
Ludiente	274													
Motet	153													
Moncalá	3571													0
Monán	389													1
Montanejos	443													0
Morella	2996													0
Navajas	494													0
Nules	11549													0
Olocau del Rey	166													0
Onda	18351				1									1
Oropesa	2292													0
Palanques	24													0
Pavias	74													0
Peñíscola	3585													0
Pina de Montalgrao	225													0
Portell de Morella	316													0
Pueblo de Arenoso	225													0
Pueblo de Benifassar	244													0
Pueblo Tormesa	503													0
Ribesalbes	1359													0
Rosell	1276													0
Sacanet	79													0
Salzedella	916													0
San Jorge	600													0
San Juan de Moró	1539													0
San Rafael del Río	502													0
Sant Mateu	1885													0
Santa Mag de Pulpis	757													0
Sarratella	123													0
Segorbe	7788													1
Sierra Engarcerán	1177													0
Soneja	1490													0
Sal de Ferrer	422													0
Sueras	605													0
Tales	772													1
Teresa	464													0
Tirig	675													0
Todolella	160													0
Toga	111													0
Tonalba del Pinar	72													0
Torreblanca	4633													0
Torrecliva	62													0
Torre d'En Besora	265													0
Torre Endoménech	309													0
Traiguera	1670													0
Vallat	32													0
Vall d'Alba	1967													0
Vall de Almonacid	282													0
Vallibona	123													0
Villanova d'Alcolea	804													0
Vila-real	38660													0
Villafamés	1554													0
Villafraanca del Cid	2801													0
Villahermosa del Río	542													0
Villamalur	170													0
Villar de Cones	221													0
Villavieja	3495													0
Villares	97													0
Vinarós	19286													0
Vistabella del Ma.	598													0
Viver	1310													0
Xodos	153													1
Zorita del Maestrazgo	149													0
Zucaina	259													0
TOTAL	452791	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	1	3	6 015

Figura 3. Creació de biblioteques Província de València

Municipi	Població1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Ademuz	1393												
Ador	1150		1										
Adzeneta d'Albaida	1265	1											
Agullent	2084						1						
Aloquàs	24603											1	
Albaida	5964								1		1		
Albal	9083												
Albalat de la Ribera	3596												
Albalat dels Sorells	3607												
Albalat dels Tar.	584												
Alberique	9172												
Albarache	891				1								
Alboraya	11885												
Albuixech	2967												
Alcácer	7281												
Alcántera de Xúg.	1531												
Alzira	40657		1							1			
Alcublas	914												
Aldaia	4303				1		1				1		
Alfalar	19896									1			
Alfauir	296												
Alfora de Algimia	548											1	
Alfora del Patriarca	2844												
Alfarp	1321								1				
Alfarrasí	1300												
Algar de Palencia	395								1				
Algemesi	25240												
Algimia de Alfora	861												
Algines	12184												
Almóssera	5595												
Almiserat	210											1	
Almoinés	1941								1				
Almussafes	6249				1								
Alpuente	6249												
Andilla	174												
Anna	2647												
Antella	1672												
Aros de Alpuente	494												
Aielo de Malferit	3855												
Ayelo de Rugat	213												
Ayora	5674					1							
Baix	972				1								
Baneta	1636												
Bélgida	690												
Bellreguard	3869					1							
Bellús	415												
Benagéber	154												
Benaguasil	9194												
Benavites	664												
Beneixida	576												
Benetússer	14067					1							
Beniarjó	1269												
Benicolet	467											1	
Benitarró de les Valls	1978								1				
Benitarró de la Vall	1645									1			
Benisfó	12263		1										
Benitllà	172												
Benigànim	5406												
Benimodo	1692												
Benimuslem	568												
Beniparrell	1455					1							
Benimredrà	944												
Benisó	1739												
Benisoda	304												
Benisuera	221												
Bétera	9441												

Municipi	Població1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Bicorp	743							1					1
Bocairent	4772										1		1
Bolbaite	1420							1					1
Bonrepòs i Mitam.	2294												0
Buñol	220											1	1
Bugarra	884												0
Buñol	9421									1			1
Burjassot	35182												0
Calles	463										1		1
Campanorables	1552							1					1
Canals	12359									1			1
Canet d'En Beren.	1519							1					1
Carcaixent	20820												0
Càrcer	2058												0
Carlet	14276									1			1
Carrícola	71												0
Casas Altas	193											1	1
Casas Bajas	384												0
Casinos	2263									1			1
Castelló de Rugat	2126									1			1
Castellonet	90												0
Castellolí	741												0
Catadau	2263									1			1
Catarroja	21036												0
Caudete de las F.	997												0
Cerdà	273												0
Chella	2590												0
Chelva	2245												0
Chera	630												0
Cheste	6945									1			1
Chiva	7424												0
Chulilla	702												0
Cofrentes	932												0
Corbera	3255												0
Cortes de Pallás	779												0
Cotes	390												0
Cullera	29927												0
Daimús	1218											1	1
Domeño	384												0
Dos Aguas	460												0
Emperador	182												0
Enguera	5195												0
Estivella	1104											1	1
Estubeny	161												0
Faura	2799												0
Favara	1759												0
Fontaneres	988												0
Fontanys	1029												1
Foios	5448									1			1
Fuenterrobles	798											1	1
Gavarda	1270												0
Gandía	54778									3			4
Genovés	2211												0
Gestolgor	627												0
Gilet	1196												0
Godella	9437										1		1
Godalla	1975												1
Guadasequies	388												0
Guadassuar	5516												0
Guardamar	63												0
Higuerales	595												0
Jalance	1304												0
Jaratuel	1141												0
L'Alcúdia	10313												0
L'Alcúdia de Cr.	4303												0
L'Alqueria de la C.1605												1	1

Figura 3 (continuació). Creació de biblioteques Província de València

Municipi	Població	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
la Font d'En Co.	3333													
la Font de la Fig.	2234													
la Granja de la C.	385													
la Poble de Fornals	4865													
la Poble del Duc	2642													
la Poble de Vallb.	7947													
la Poble Llarga	4537													
la Yosa	323													
L'Eliana	7805													
L'Enova	1189													
L'Olleria	6852													
Llanera de Ranes	970													
Llaurí	1512													
Llíria	13834													
Llocnou de Sant J.	583													
Llobí	2224													
Llosa de Ranes	3607													
Llucant	2435													
Loriguilla	1168													
Losa del Obispo	495													
Lugar Nuevo de F.	651													
Lugar Nuevo de la C.	122													
Macastre	825													
Manises	25752													
Manuel	2486													
Marines	1203													
Masolavés	1203													
Massafassar	1478													
Massamagrell	12274													
Massanossa	8070													
Mellana	9174													
Millares	785													
Miramar	965													
Mislata	38106													
Moixent	4157													
Moncada	18376													
Monseñat	2523													
Montaberner	1698													
Montesa	1248													
Montichelvo	663													
Montroy	1494													
Museros	4117													
Náquera	1738													
Navarres	2840													
Novellé	585													
Oliva	20660													
Olcova	619													
Ontinyent	30268													
Otos	562													
Paiporta	15598													
Palma de Gandia	1497													
Palmera	482													
Palomar	503													
Paterna	48548													
Pedrolba	2101													
Petrís	666													
Picanya	7722													
Picassent	14737													
Piles	2054													
Pinet	268													
Polinyà de Xisquer	3104													
Porriés	968													
Pueblo de San Miguel	45													
Puig	6474													
Puol	12551													
Queso	852													

Municipi	Població	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Quart de les Valls	1094													
Quart de Poblet	27669													
Quartell	1348													
Quatretonda	2637													
Rafelbunyol	4918													
Rafelcoler	1434													
Rafelguaraf	2432													
Rafal de Salem	394													
Real de Gandia	1936													
Real de monroy	1848													
Requena	18562													
Ribarroja de Túria	9826													
Riola	1691													
Rocafort	3703													
Rotglà y Carbera	1054													
Rótova	1379													
Rugat	198													
Sagunt	58135													
Salem	504													
San Juan de Enova	382													
Sedavi	8556													
Segart	160													
Sellent	510													
Sempere	50													
Senyera	831													
Serra	1408													
Siete Aguas	1211													
Silla	16267													
Sinat de la Valldigna	3233													
Sinarcas	1380													
Sollana	4429													
Sot de Chera	327													
Sueca	24868													
Sumacàrcer	1419													
Tavernes Blanques	8502													
Tavernes de la V.	16418													
Teresa de Cofrentes	787													
Terrateig	229													
Titaguas	622													
Torreblaja	464													
Tornello	167													
Torres	57137													
Torres Torres	410													
Tous	1239													
Tuéjar	1463													
Turis	4150													
Utiel	12316													
Valencia	758738													
Vallada	2943													
Vallanca	281													
Vallés	117													
Venta del Moro	1952													
Vilamarxant	4877													
Villalonga	3655													
Villanova de C.	7062													
Villar del Arzobispo	3433													
Villargordo del C.	852													
Vinalosa	2343													
Xàtiva	25577													
Xeraco	4622													
Xeresa	2018													
Xirivella	25877													
Yátova	2102													
Zarra	516													
TOTAL	2155509	5	8	4	0	18	19	7	7	6	9	6	14	0 103

**Figura 4. Creació de Biblioteques
Província d'Alacant
Dades Analitics**

POBLACIONS DE MENYS DE 5000 HBS. POBLACIONS ENTRE 5000 Y 25000 HBS.

SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA	SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA
Adsubia	Agost	Albatera	Alfàs del Pi
Alcoleja	Agres	Alcoi	Benissa
Algorta	Aiguës	Almoradí	Calp
Almudaina	Alcalalí	Altea	Gata de Gorgos
Balones	Alzocor de Planes	Aspe	La Vila Joiosa (3)
Benasau	Alfafara	Banyeres de Mariola	Muro de Alcoy
Benetózar	Alqueria	Benidorm	Novelda
Benetri	Alqueria d'Asnar	Callosa d'En Sarrià	Pego
Benetarbeig	Benetjama	Callosa de Segura	Torreveja
Benicarló	Benitiloba	Castalla	Xàbia (2)
Benicarlés	Benimartullí	Cocentaina	Xixona
Benichemida	Busot	Cox	
Benidoleig	Els Poblets	Crevillente	
Benitallim	Gaïanes	Dolores	
Benitola	Gorga	El Campello	
Benitjar	Granja de Rocamora	Guardamar del Segura	
Benilup	Jacarilla	Ibri	
Benimontell	La Vall de Ebo	La Nucia	
Benimissot	La Vall de Laguard	Monóver	
Benimislí	Ondara	Murviel	
Benitachell	Planes	Onil	
Biar	Palop	Orihuela	
Bigastro	Rafal	Pedreguer	
Bolulla	Sagra	Petrer	
Camp de Miró	San Fulgencio	Pilar de la Horadada	
Canada		Pinoso	
Castell de Castells		Rojales	
Catal		San Juan de Alicante	
Contrides		Sant Vicent del Raspeig	
Cuatrelandeta		Santa Pola	
Daya Nueva		Sax	
Daya Vieja		Teulada	
El Yegre			
Facheca			
Famorca			
Finestrat			
Formentor del Segura			
Guadalest			
Hondón de las Nieves			
Hondón de los Frailes			
La Romana			
La Torre de les Moanes			
La Vall d'Alcalá			
La Vall de Gallinera			
Libar			
L'Ona			
Los Montesinos			
Millena			
Monte del Cid			
Murta			
Orba			
Orçeta			
Parcent			
Penàguila			
Rafal de Almuina			
Redován			
Relleu			
Salinas			
Sanet y Negrals			
San Miguel de Salinas			
Sella			
Senija			
Tarbená			
Tibi			
Tallós			
Tormos			
Xaló			

POBLACIONS DE MES DE 25000 HBS.

SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA	AMB XARXA
Alcoi	Alacant	Alacant
Benidorm	Dénia	Dénia
Orihuela	Elda	Elda
Sant Vicent del Raspeig	Elx	Villena
	Villena	

**Figura 5. Creació de Biblioteques
Província de Castello
Dades Analitics**

POBLACIONS DE MENYS DE 5000 HBS.

SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA	SENSE BIBLIOTECA
Adzaneta	Alcalá de Chivert	Portell de Morella
Aín	Ayódar	Pueblo de Arenoso
Albocàcer	Borriol	Pueblo de Benifasar
Alcudia de Vea	Castellnovo	Pueblo Tarnosa
Alfondegulla	Forcall	Ribesalbes
Algimia de Almonacid	Jénica	Rosell
Almédjar	Montán	Sacónet
Alquerías del Niño Perdido	Tales	Salzedella
Altura	Xodos	San Jorge
Arañuel		San Juan de Moró
Ares del Maestre		San Rafael del Río
Argelita		Sant Mateu
Ariana		Santa Magdalena de Pulpis
Azuébar		Sarratella
Barracas		Sierra Engarcerán
Bejis		Soneja
Benatoz		Sot de Ferrer
Benadigos		Sueras
Benasal		Teresa
Beniloch		Tingit
Cabanes		Todolella
Càlig		Toga
Canet la Roig		Torraiba del Pinar
Castell de Cabres		Torreblanca
Castellfort		Torrechiava
Castillo de Villamalefa		Torre d'En Besora
Cati		Torre Endoménech
Caudiel		Traiguera
Cervera del Maestre		Vallat
Cinctorres		Vall d'Alba
Cirat		Vall de Almonacid
Cortes de Arenoso		Vallibona
Costur		Villanova d'Alcolea
Coves de Vinromà		Villanovés
Culla		Villanueva del Cid
Chert		Villahermosa del Río
Chilches		Villanueva
Chóvar		Villar de Canes
El Toro		Villavieja
Estida		Villosos
Espadilla		Vistabella del Maestrazgo
Fanzara		Viver
Figueroles		Zorita del Maestrazgo
Fuente la Reina		Zuccaina
Fuentes de Ayódar		
Gaibiel		
Gátova		
Geldo		
Herbés		
Higuera		
La Jana		
La Ilosa		
La Mata de Morella		
Les Useres		
Luzena del Cid		
Ludiente		
Malet		
Moncalva		
Montanejos		
Morella		
Novajas		
Olcova del Rey		
Orpesa		
Palanques		
Pavias		
Periscala		
Pina de Montolgrao		

POBLACIONS ENTRE 5000 Y 25000 HBS.

SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA
Alcova	Benicarló
Almossora	Benicassim
Almenara	Betú
Nules	Onda
Vinaròs	Segorbe

POBLACIONS DE MES DE 25000 HBS.

SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA	AMB XARXA
Burriana	La Vall d'Utió	
Villareal	Castelló de la Plana	

**Figura 6. Creació de Biblioteques
Província de Valencia
Dades Analítics**

POBLACIONS DE MENYS DE 5000 HBS.

SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA
Ademuz	Ador
Albalat de la Ribera	Adzeneta d'Albaida
Albalat dels Sorells	Aguilent
Albalat dels Tarongers	Alborache
Albuixech	Alfara de Algimia
Alcàntera de Xàquer	Alfarp
Alcoià	Algor de Palància
Alcúzar	Almiserat
Alfara del Patriarcat	Almoinos
Alfarrasí	Baix
Algima de Alfara	Bellguard
Andilla	Benavites
Anna	Benicolet
Antella	Benifairó de les Valls
Aros de Alpuente	Benifairó de la
Valldigna	
Aielo de Malferrit	Benimad
Ayelo de Rugat	Beniparrell
Baneta	Benissó
Bélgida	Bicorp
Bellús	Bocairent
Benagüeler	Bolbaite
Beneixida	Bulafí
Benijaró	Calles
Benifl	Comporables
Benimuslem	Canet d'En
Berenguer	
Benisedrà	Casas Altas
Benissoda	Casinos
Benisera	Castelló de Rugat
Bonrepòs i Mirambell	Catadrou
Bugadà	Daimis
Càncer	Estivella
Caricalla	Fontanely
Casas Baixas	Fuenterablos
Castellonet	Godelleta
Castellotrab	L'Alqueria de la
Comtessa	
Caudete de las Fuentes	la Font de la Figuera
Cerdà	La Pobla de Farnats
Chella	La Pobla del Duc
Chelva	La Pobla Llarga
Chera	Llca de Ranes
Chulilla	Llucent
Cohenles	Loriguilla
Corbera	Losa del Obispo
Cortes de Pallàs	Mocastre
Cotes	Morines
Domènio	Masolavés
Las Agnias	Masolavassar
Imperador	Miramar
Subeny	Montaberner
Jaura	Montesa
Javiera	Monicbelvo
Jontanores	Museros
Javardà	Nàquera
Jenovés	Novariés
Jestallar	Novellé
Jofet	Otos
Juadasequies	Palanor
Juardamar	Peñrès
Jiguenuelas	Quart de les Valls
Jalance	Rafelbunyol
Jarrafel	Rafelguaraf
Alcudia de Crespins	Real de Gandia
Jof d'En Carrós	Rotlla y Corbera
Grania de la Costera	Ròtova

POBLACIONES ENTRE 5000 Y 25000 HBS.

SENSE BIBLIOTECA	AMB BIBLIOTECA
Albal	Alaquàs
Alberique	Albaida
Albornaya	Alfarrar
Alcàsser	Almussotres
Alginet	Ayora
Almússera	Beneitxer
Alpente	Benicarló
Benaguasil	Burjor
Benigànim	Canals
Bètera	Carlet
Carcaixent	Cheste
Catarroja	Foios
Chiva	Godella
Enguera	Massamagrell
Guadassuar	Massanassa
l'Alcudia	Paiporta
La Palla de Vallbona	Puig
l'Eliana	Silla
l'Olivera	
l'Irta	
Meliana	
Moncada	
Oliva	
Picanya	
Picassent	
Puol	
Requena	
Riba-roja de Túria	
Sedaví	
Sueca	
Tavernes Blanques	
Tavernes de la Valltigna	
Utiel	
Vallanueva de Castellón	

POBLACIONS DE MES DE 25000 HBS.

SENSE BIBLIOTE.	AMB BIBLIOTECA	AMB XARXA
Algemesí	Ontinyent	Alzira
Burjassot	Palerna	Gandia
Collera	Quart de Poblet	Mislata
Manises	València	Sagunt
Torrent	Xirivella	
Xàtiva		